

SZÁM.

Mihály,
László,
sike és
Pista és
Sándor,
Meller
Bónyi

megtör-
Fülep
y: —
Szé-
könyvet
Lugos,
l meg-

h közlöt
Csiszár
d Kató,
Ehren-
ndorka,
anna és
Jolán,
László,

n ártja
ek való
asztal-
yekben
noterod
veszek
amely
Tusak
a mar
onyára
r csak
rteném
Azt a
om. —
m így
olvas-
ébkint
pedig
köve-
asható
a arról,
eg, szó
ed. —
eledből
Forgó
orján.
ek. —
viselt
A leg-
ányok
lhányt
laszol-
sszabb
ott a
össze-
mele-
ényeid
, hogy
nylem,
sz. —

KIS LAP

1903. november 22-én. Ára negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 24 fillér. Megjelen minden vasarnap.

... UTÁNA LASSAN TIPEGETT A HERCEGNŐ. (Lásd a 328. lapon.)

Rákolti György utazása.

REGÉNYES ELBESZÉLÉS

IRTA

ABONYI ÁRPÁD.

NYOLCADIK
FEJEZET
II.

(Folytatás.)

ESTI tiz óra volt.

Az égbolt egészen besötétedett.

A rendkívüli gyorsasággal felvonuló fellegek tömegéből koronként már egy-egy villám is áteikázott egyik fekete felhőgomolyból a másikba, s a meg-megujuló távoli, rövid menydörgések az egyenlítői vihar közeledését jelentették.

Erre vallott a nyomasztó hőség is, mely a késő esti idő dacára nem enyhült, inkább még nőni látszott.

— Legyetek résen, Miska! kiáltott Rákolti a legényekre; baj van!

Erre a figyelmeztető intésre nem volt szükség. Dandóczy és Kovács is észrevették már, hogy a nyugodalmas pipázgatásnak nincs most az ideje, vigyázni kell. Félretették hát a pipákat, s a fenyegető veszély előérzetében nem a legbátrabb tekintettel néztek szembe a közeledő viharral, mely ellen semmit a világon tenni nem lehetett.

Pár perc múlva már oly erős lökésekkel zúgott végig a szél a tengeren, hogy néha két kézzel is meg kellett fogódnok, különben kirepültek volna a csónakból.

— Itélet-idő . . . mormogta Kovács megdöbbenve s ösztönszerűen keresztet vetett.

— Nágy báj ván, kenyergem . . . nágy! kiáltotta át Dandóczy az ifjunak, aki hasztalan tartotta erős kézzel a kormányt. A csónak időnként majdnem egészen féloldalra dölve rohant tova a hullámok hátán, kitéve minden pillanatban a katasztrófának, hogy végre egészen megdőln s fél perc alatt elsüllyed.

— Jöjjön ide valamelyik! kiáltotta harsány hangon az ifju, hogy a szél bömbölését tulkiáltsa. Oldalra kell szoritani a kormányt, különben felfordulunk!

— Jáj, jáj . . . sópáncodott siralmas hangon Dandóczy, aki amily bátor és elszánt volt a szárazföldön, hol vastag lábait biztosan megvetette, éppen olyan gyámoltalanul gyáva cigánynak mutatkozott most, midőn a természet fönséges haragját gyapjas fejére látta zudulni. Csak jajgatott, de meg sem mozdult.

— Ne bögj hé, az árgyélusát! szólt rá Kovács, miközben négykézláb mászva iparkodott a esónak hátulja felé.

— Meg kell fulládni . . . meg kell fulládni! . . . siránkozott a cigány.

— Ne félj, téged kivet a víz!

— Ide mellém, Miska! hangzott fel ismét Rákolti harsány hangja.

— Itt vagyok urfi!

— Ez itt a kormány, fogd meg!

— Fogom!

— Szorítsuk oldalra! Erősen! Még erősebben!

Kovács teljes erővel igyekezett eleget tenni a parancsoknak, s úgy megmarkolta a kormány-rudat, hogy majdnem kettétört a kezei között. A legény itt is tiszta vérű színmagyar fiúnak bizonyult, félelem nélkül, teljes öntudattal, mindenre elszánva, szinte dacosan segített fiatal urának megvívni az orkán ellen a harcot, melynek kimenetelében azonban minden keserves erőfeszítésük dacára sem lehetett többé kételkedni.

Rákolti érezte, hogy testi ereje rohamosan fogy . . . az orkán pedig még mindig nő . . .

Nem bírhatják sokáig a küzdelmet.

Borzasztó mennydörgések rázták meg most már majdnem szakadatlanul a levegőt, s a koromfekete égbolton villám villámot ért . . .

Merre, hová repül a csónak?

És meddig?

Egyik kétségbe-ejtőbb kérdés, mint a másik. Rákolti szívét össze szoritotta valami végtelenül fájdalmas szomorúság. Fiúi szíve egész rajongó lelkesedésével esüggött a gönyörű eszmén, hogy édes atyját, ha még életben van, a világ bármely pontján is fölkeresi, s most maga a természet akadályozza meg, hogy élete nemes célját valaha elérhesse.

Ez fáj szívének, nem a halál.

Pedig a halál is közel volt... Szárnyainak jéghideg suhanása együtt repült a szélviharral...

— Nem bírom tovább... fakadt ki rekedt hangon Kovács, midőn a hullámok szilaj ereje tizedszer is kiragadta kezéből a kormányrudat.

— Hagyd abba... hiábavaló!

Rákolti már nem fejezhette be, amit még mondani akart. A hullámok hátán rohanó csónak e pillanatban oly roppant erővel vágódott neki valami szilárd testnek, hogy egész ivet ugorva szakadt darabokra a földön, ahová lezuhant és messze kivetette magából utasait.

(Folytatása következik.)

INNEN-ONNAN.

A legnagyobb fénykép. A berlini fényképészeti társaság kiállításának különös érdekessége, hogy oly méretű fényképet állított ki, melyhez fogható nagyot eddig még csak megközelítőleg sem készítettek. A berlini fénykép, mely a nápolyi öblöt ábrázolja, tizenkét méter hosszú és másfél méter magas, de óriási méretei mellett sem áll több darabból, hanem egyetlen nagy lapra rögzítették. A nápolyi öböl képét a S.-Martino kastély magaslatán hat 21×26 centiméter méretű lemezen vették fel, melyekről fény-érzékeny papírosan 1½×2 méter méretű nagyításokat készítettek. A lapokat úgy állították össze, hogy az összerovás meg se látszik rajtuk. A teljes kidolgozás hetekbe tellett.

*

A világ népesedése. A világ népessége az utóbbi hetven év alatt majdnem megkétszereződött. Európa lakossága, amely az egész világ lakosságának mintegy negyed-részét teszi, az utóbbi hetven év alatt

nyolcvanöt százalékkal szaporodott. Oroszország lakossága százötven százalékkal, Németországé nyolcvannyolc, az angol birodalomé hetven százalékkal gyarapodott. Hetven év előtt nyolcszázötvenhétmillió volt a világ népessége, ma pedig már Kína és az angol birodalom is többet számlálnak nyolcszázmillió lélekkel és az egész világ lakossága egy milliárd hatszáz millió lélek.

*

Ósrégi kenyér. A párisi tudományos akadémia legutóbbi ülésének egyikén kenyér-darabokat mutattak be, melyek Pompejiből és a régi Egiptomból származnak. A régi egiptomiaknak az volt a szokása, hogy a halottaiknak kenyér-cipókat tettek be a sírjukba. Egypár ilyen cipót az ásásoknál csodálatosan jó állapotban találtak meg. Megvizsgálták az egiptomi kenyeret és 11 százalék sikért, 65—58 százalék keményítőt találtak benne. Ezenfelül nyomai voltak benne a salétromnak, mely aligha nem a kenyérbe kevert sótlul származott. A Pompejiben kiásott kenyerek széndarabokhoz hasonlítanak.

*

Az Erzsébet-híd a mi szép Budapestünknek egyik legszebb látványossága. Ime, akiknek még nem volt s egyhamar nem is lesz alkalma meglátni: a szép új hidat bemutatom. Hadd gyönyörködjék ebben a mesteri alkotásban, amely immár a hatodik összekötő kapocs Pest és Buda között. Az Erzsébet-hidnak az egész világon nincs eddig párja, mert hozzá hasonló egy-nyilású hid sehol sincs. Mi magyarok vagyunk az elsők, akik büszkén elmondhatjuk, hogy van egy olyan hidunk, amelynek sehol sem akad párja, mert az egyetlen egy merész ívben lebegő karcsú hidat csupán két parti-pillér (nem úgy, mint a többbit 2 vagy 3) tartja. A széles hid-testen kényelmes gyalog-járók, kocsí-ut és a villamos vasutak számára lerakott vágányok is megvannak. A hid innenső és tulsó bejárója előtt 2—2 kőtalapzat áll, amelyekre lovas-szobrokat helyeznek. A kilátás a hid minden pontjáról megkapó, de legszebb a közepéről, ahol a hid a legemelkedettebb. A budai oldalon a gyönyörűen szabályozott Gellért-hegy oldalán látható a szt. Gellért szobra. Körülötte örökzöld növényzet és a remek budai hegyvidék. Emitt a belváros legszebb utcáján sétál a főváros közönsége. Alant hőmpolyog a hatalmas Duna-folyam s az egész látvány valóban megkapó. Az új Erzsébet-hidat még a múlt hónap 10-én avatták fői nagy ünnepség kíséretében. A királyt aki szintén el akart jönni, de ebben gyöngéledése gátolta — József

főherceg helyettesítette. A hatalmas hid építői és tervezői Czekelius Aurél, Kherndl Antal, Thaly Zsigmond és Bodola Lajos, valamennyien magyar emberek; s így büszkék lehetünk arra, hogy magyar ész, magyar munka és magyar szorgalom terméke a magyar királyné nevét viselő gyönyörű Erzsébet-hid.

*

Madarak gyógyító-intézete. Egy élelmes angol hölgynek támadt az az ötlete, hogy külön gyógy-intézetet nyisson madarak számára. Jelenleg 600 betege van az intézetnek és 1000 egészséges vendége, melyeket gazdáik ápolás végett küldtek oda addig, míg külföldi utjukból haza térnek. A teljes ellátás díja beteg és egészséges madárért egyformán »kiszolgálással együtt« heti öt korona. A betegosztályon gyakran hajtanak végre műtétet, melynél az elaltató szer csak nagyon súlyos esetekben alkalmazták. Minden a legnagyobb szakszerűséggel megy, rendes sebészeti műszerekkel, melyeket gondosan megtisztítanak. Legtöbbször törött szárnyat és lábat operálnak, mely szépen gyógyul. Érdekes az olyan szárnyas beteg, melynek a lábait sinekbe kötik. E célra legtöbbször fog-piszkálót használnak. A műtétnél a madarat kézben tartják. Csak nagyobb madarat szoktak műtét-közben az asztalra leszállítani.

AZ ERZSÉBET-HID

KÉT KIS GYERMEK.

Akár milyen esős, havas, sáros:
 Budapestünk még is kedves város.
 Akad mindig szép is, jó is benne,
 Mint ha éppen Tündérország
 Legközepén lenne...

Mégis — mért oly sok benne a sóhaj?
 Miért zokog benne annyi óhaj?
 Mért nincs ágya oly sok jó embernek?
 S miért éheznek künn az utcán
 Annyi kicsi gyermek?...

Igy töprengek... És ahogy megállok,
 Egyik sarokon két gyermeket látok...
 S ahogy nézem, azt hiszem, hogy álom,
 Hogy a mesék világának
 Országait járom...

Két kis gyermek áll az utca-szélén,
 Egyik rongyban, másik talpig prémben;
 S amit imént vett a prémes éppen:
 Gesztenyét a szegénynek
 Mind od'adja szépen...

*Nektek szólok, gazdag fiúk, lányok:
Hogyha rongyos gyermekeket láttok,
Tesztek vajjon ti is ilyet érttek?
Azt a sok jót, amitek van,
Megosztjátok velük?*

*Oh, mert hogy ha mind, mind így tennétek,
Elpusztulna minden bűn és vétek.
Nem lenne több szegény e világon,
Valósággá válna minden
Rózsaszínű álom...*

*Budapestünk, akár milyen sáros,
Akkor lenne igazán szép város!
Lenne annyi, annyi áldás benne,
Mint ha éppen Tündérország
Legközepén lenne...*

A SZOMORU HERCEGNŐ ÉS AZ ÖNFEJŰ HÓVIHAR.

Angolból fordította Böske.

— JÓ REGGELT! mondá a sárga őszi-rózsza illedelmesen bölintve aranyos fejével. Hallottad már?

— Persze, hogy hallottam, felelé durván a vén varangyos béka. Mitevők legyünk?

A fa tetején, egy ágon himbálódzva, ugyan ezt kérde a rigó a nagy gesztenyefától. Mitevők legyünk?

És az egész kertben mindenütt, az összes növény és bokor szomoruan lógatta fejcsékéjét, midőn a kis szellő egyiknek a másik után megsugá a nagy és szomoru ujságot: A mi hercegnőnk szomorkodik! A mi hercegnőnk szomorkodik!

— Tegnap egész nap nem volt a kertben, mondá a varangyos béka, pedig gyönyörű szép idő volt.

— Ma is vidám és napos reggel van, mondá a sárga őszi-rózsza; de alig hiszem, hogy azért ki fog jönni.

— A kutyus elmésélte nekem, hogy midőn néhány perc előtt benézett az ablakon, a hercegnő egy sarokban ült és sirt.

— Még most is sir, suttogá a szellő.

— Hát bizony nekünk valamit köll tenünk, hogy megvigasztaljuk, mondá a gesztenyefa.

— Valakinek ki kell valamit találnia, még pedig gyorsan! mondá a rigó.

— Én szerintem az első tenni valónk az: megtudni, hogy miért sir? jegyzé meg a sárga őszi-rózsza.

— Oh, ezt én megmondhatom nektek! hengegett a vén varangyos béka. A királynő elutazott egy országba, hol vadállatok és fekete emberek laknak és napokig, hónapokig, sőt talán évekig sem jön haza. Ugy-e bár, ez elég ok arra, hogy akár mely hercegnő szomoruvá legyen.

— Vadállatok és fekete emberek közé! kiáltá a rigó. Na bizony, én azt hiszem inkább boldog lehetne, mondóm »lehetne«, hogy itthon maradt.

— Dehogy! A kis lányok mindig jobban szeretnek az anyuskájuknál lenni.

— Hisz' csak annyit mondtam, hogy »lehetne«, sugá a rigó az őszi-rózsának.

»A mi hercegnőnk szomoru!« Ez a sóhaj vonult végig az egész kerten.

— Hozd ide azt a fickót, tanácslá a gesztenyefa! Talán valami okos jut az eszébe.

A rigó elhozta a szellőt, aki valamit sugott a gesztenyefának. A gesztenyefa megsugta a rigónak. Ez lerepült és megsugta a varangyos békának és e vén uracs átugrált az uton és megbeszélte az őszi-rózsával a dolgot.

— Én miattam próbáljátok meg, mondá a gesztenyefa. Én annyi levelet bocsáthatok rendelkezésekre, amennyire csak, szükségtek van. A semmire valók ugyis sietnek lejutni rólam.

— Minden esetre meg köll kísérteni, mondá a rigó. De ha megengeditek, én most haza megyek.

— Én is, mondá a varangyos béka.

A szellő elsietett. Egész délelőtt távol volt, de délután sietve jött vissza.

— Itt jön! kiáltá.

— Elkészültetek már? kérde a nagy gesztenyefa.

— Egészen, de egészen készen vagyunk, válaszolták a levelek.

A hercegnő még mindig ugyan-abbán a sarokban ült. Egy könyv feküdt ölében, de nem olvasott benne és egész délelőtt egyszer sem tekintett ki az ablakon.

Hirtelen erős szél érkezett a kertbe. Kopogtatott a hercegnő ablakán, azután vissza sietett a nagy gesztenyefához és lerázta annak leveleit. Majd vissza ment az ablakhoz és megrázta az üveget, azután újra vissza rohant a gesztenyefához és újra sok-sok levelet szórt a földre.

A hercegnő leejtette könyvét és lassan az ablakhoz ment.

— Itt jön! kiáltá a szél és elfujta a leveleket, melyek vig táncot lejtettek.

— Jaj Istenem, be mulatságos! ujjongtak a kert összes lakói, mert igazán nagy-szerűen mulattak. De a hercegnő szomoruan rázta fejét és vissza ült a sarokba.

A szél kiszökött a kertből, mivel nagyon, de nagyon haragudott.

— Köszönöm! Köszönöm! kiáltá a gesztenyefa.

— Szépen köszönöm! mondá a vén varangyos béka.

— Végre, ez se volt csekélység őt az ablakhoz csalni, mondá a szellő.

— Valami volt, de nem sok, toldá hozzá a rigó.

— Ennél többet köll nekünk tennünk; néhány barátommal fogok beszélni. Majd holnap reggel találkozunk. És evvel elrepült.

— Reményilem, hogy nem hozza újra ide a szelet, jegyzé meg a sárga őszi rózsza. Majd ketté törte a hátamat.

* * *

Más nap reggel a nap korán kelt. Nedves köd fedte a földet, mely bizony nem volt könnyen felszárítható. De a nap megnyerte a csatát és vigan sütkezett a föld.

— Ugyan hol lehet a mi rigó barátunk? kérdé a sárga őszi-rózsza.

— Itt vagyok! Itt voltak már? kérdé izgatottan a rigó.

— Kicsodák? tudakolódzott álmosan a gesztenyefa.

— Nem láttad őket a holdvilágnál táncolni? mondá a vén varangyos béka.

— Oh, a tündérek! viszonzá a gesztenyefa. Engem nagyon elfárasztott a tegnapi szél. Nem hagytak a tündérek itt

valami gyűrűt? Talán ez felvidítaná a mi hercegnőnket.

— A legszebb vadgomba-gyűrűt, melyet valaha láttatok! mondá a sárga őszi-rózsza.

— A tündérek itt hagytak egy gyűrűt, válaszolá a rigó. Kértem, hogy jöjjenek el és hagyjanak itt egy gyűrűt.

— Ugy! Most már értem! szolt a gesztenyefa, aki még mindig álmos volt.

— De a hercegnő nem fogja látni mielőtt nem jön ki a kertbe, mondá a rigó. Hát ezt hogy tegyük?

— Ma reggel már nem sir, mesélte a kutyus és nem is ül a sarokban, hanem a cicáját cirógatja.

— A cica kihihatná őt a kertbe, mondá a sárga őszi rózsza.

— A cica nem ért ahhoz, szolt a rigó.

— Ő nem rossz macska, jegyzé meg a sárga őszi-rózsza.

— Bizony jó erős karmai vannak, tette hozzá a gesztenyefa, de megkérhetjük, hogy próbálja meg.

— Ebben a pillanatban szalad ki a gyermek-szobából a cica után, mondá a kutyus.

— Ha ő kicsalja a kertbe és a hercegnő rámosolyog az én gyönyörű tündér-gyűrűmre, mondá a rigó, igyekezni fogok. Ismétlem, csak igyekezni fogok... a cicát szeretni.

Evvel gyorsan fölrepült a gesztenyefa legmagasabb ágára, midőn a cica nagyon lassan jött ki a kert-ajtón és utána még lassabban tipegett a hercegnő. (Lásd a képet a címlapon.)

— Milyen sápadtnak és szomorunak látszik! sóhajtá a vén varangyos béka.

— Kell hogy erre a gyűrűre rámosolyogjon, hiszen oly szép! folytatta a gesztenyefa, aki most már teljesen ébren volt. De a szomoru kis hercegnő csak rátekintett a remek gyűrűre és felsohajtott:

— Bár csak anyus is láthatná! suttogá. Azután megfordult és szomoruan visszament szobájába.

— Istenem! Istenem! Mily szörnyű csalódás! jajgatott a vén varangyos béka.

A rigót e sikertelenség teljesen lesujtotta.

— Én lemondok róla! mondá a sárga őszi-rózsza.

— Nekünk nem szabad lemondanunk' véle az öreg varangyos béka. A hercegnő mindig oly barátságos irántunk.

— Én nem mondok le! egészíté ki a rigó. Különbben is: van egy jó eszmém. Hallgassatok ide!

— Folytasd! vágott közbe a gesztenyefa.

— Rajta! Rajta! biztatá a vén varangyos béka.

— Figyelek, mondá az őszi-rózsa.

— Hát, mielőtt a fecske eltávozott, regélé a rigó, elbeszélte nekem, hogy egy pacsirta mesélte neki

— Ugy! Ugy! mondta egy hang, mely nem volt másé, mint a lépesőn üldögélő cicáé.

— Boldog vagyok, hogy nem is kezdtem őt szeretni! mondá a rigó.

— Ne törődj vele, de folytasd mesédet, szólt a gesztenyefa.

— Hát, ahogy már mondtam, folytatá a rigó: a pacsirta ott fenn — és a rigó az égre mutatott — elbeszélte neki, hogy liba asszony iszonyuan szenvedett a hóvihartól. De a hóvihar már nem sokára elhagyja, mert kijelenté, hogy szeretne világot látni.

— Nagyon helyes vállalkozás! szakítá félbe a hang.

— Hát biz' én úgy gondolom, folytatá a rigó, nem figyelvén a közbe-szólásra: ha mi rábírnók a hóvihart, hogy jöjjön le hozzánk, fogadok, hogy a hercegnő nem bírná vissza tartani a nevetést.

— Szereti a havat!

— Én nem, mondá a varangyos béka.

— Én sem, vágott közbe az őszi rózsa.

— Rólam ez utolsó pár levél is lehullana, tette hozzá a gesztenyefa.

— Jól van, de ha mégis mosolyra bírná a hercegnőt, mondá a rigó.

— Oh igen, persze! helyeslék mind.

Igy aztán még egyszer megkérték a szellőt, hogy segítsen nekik, és ő elment a szelekhez.

Ezek fölhalmozták a felhőket, egyiket a másik tetejére, míg Liba asszony kezdett csodálkozni, hogy ugyan mi történik ott fenn? És mialatt csodálkozott, elfelejtett vigyázni az önfejű hóviharra, mely ilyenformán megszökött tőle.

Azután hirtelen e gyönyörű októberi napon egy különös kis hóvihar kerekedett. A nap mérgelődött és igyekezett elolvasztani a hópelyheket, de a felhők segítettek a hóviharon, mert a nap utjába álltak és a hópelyhek vígan táncoltak és ugráltak a kis hercegnő ablakán. Kénytelen volt az ablakhoz jönni és akaratlan is elmosolyodott, mert a nap és a felhők igazi harcot víttak és a hópelyhek virgoncan táncoltak.

Ezt látván, a gesztenyefa »Éljen!« kiáltásba tört ki, és a rigó és a vén varangyos béka teljes tüdejükből segítettek ebben.

— Én pedig most bemegyek érte és kihívom, még mielőtt újra szomorú lesz, mondá a cica.

De a hercegnőnek nem volt szüksége, hogy érette menjenek; ő magától kijött, az ajtónál megállt és mosolygott.

TESTVÉREK.

*Egy anyának két aranyos lánya:
Egyik székfü, másik majoránna.
Mind a kettő szépséges virágszál,
Szébbet náluk nehezen találnd.*

*Szépség, szépség... hej, az csak mulandó:
Csak a jóság, csak az maradandó.
Melyik a szebb: én nem is azt kérdem;
Melyik a jobb? — azt mondják meg nekem!
Elek apa.*

A gyüszü-virág

IRTA PETÉNYI PÁLMA.

ANYUSKA nagyon beteg volt. A doktor bácsi azt mondta, hogy föl kell mennie Budapestre operációt végeztetni az anyuska kezén, ha nem akarja, hogy levágják.

Esztike sirt keservesen, de csak akkor, ha nem látták. Anyuska előtt egyre bohókodott, tréfált, csacsogott össze-vissza, amiről gondolta, hogy anyust megnevetteti. De ha anyuska elaludt, csöndesen leült az ágya mellé és sirva csókolgatta a drága betegnek bepólyázott kezét.

Ezt az édes, áldás-osztó kezét köllene levágni? Hát akkor ki varna ruhát a kis Esztire? Ki kenne jó vastagon vajat a kenyérre uzsonnatájt? Ki simogatná meg az Eszti szöke-fürtös fejecskéjét, ha levágnák anyuska kezét? Jaj, jaj, nem! A világot sem! Ennek nem szabad megtörténnie!

Gondolkozott, gondolkozott a kis lány, hogyan segíthetne a bajon?

De meg gyűlölte most Budapestet a kis bohó. Elkéseredésének úgy adott kifejezést, hogy iskolai térképén kilyukasztotta Budapest helyét s czeruzájával sűrűn befekettette alatta az írást. Ne is lássa azt a csunya várost, ahova az ő édes anyuskáját viszik.

Még este is azon törte a fejét az ágyában, mikép lehetne kigyógyítani a beteg kezét?

Egyszerre eszébe jutott, hogy a Kati dadája beszélt neki holmi javas-asszonyról, aki mindenféle betegséget ki tud gyógyítani.

A Kati testvér-hugának is meggyűlt egyszer a lába-feje. A javas-asszony erre ilyen tanácsot adott:

— Eredj fiam korán reggel a kertbe, szakítsd le ott a legszebb, legfrisebb papucs-virágot, áztasd meg harmatban, száritsd meg napsugáron és huzd a beteg lábának a kisujjára, attól meggyógyul.

Ha a papucs-virág meggyógyította a Kati testvér-hugának a lábát, miért ne gyógyítaná meg a gyüszü-virágot az anyuska kezét? Igen, bizonyosan meg fogja gyógyítani!

Másnap korán reggel kiosont Eszti a kertbe. Minden levélkén, virág-szirmon ott rezgett még egy-egy ragyogó harmat-csöpp. Letépett egy szál gyüszü-virágot s a többi virágról a harmat-csöppeket, óvatosan lepörgette a gyüszü-virág kelyhébe, míg színültig megtelt.

Hogy ezzel a munkával elkészült, ügyesen a fű közé helyezte el a virágot, hogy a nap fölszivja belőle a harmatot. Néhány óra múlva újra befutott a kertbe. A gyüszü-virág ekkorra már üres volt.

Anyuska még aludt, mikor Eszti csöndesen benyitott a szobába, tenyerén hozva, mint valami nagy kincset, a gyüszü-virágot

irág

Óvatosan, nehogy fölkelte, ráhúzta a harmat-áztatta, napsugár-csókolta gyüszüvirágot az alvó anyuskának hófehér, keskeny kezének a kisujjára, miközben százszor is megsókolta a bekötött kezét. S épp oly halkán, amint jött, kisurrant.

Délután elutazott anyuska apácskával Budapestre. Az ágy előtt, a padlón pedig ott hevert a még mindig fris gyüszüvirág. Esztike fölvette s imakönyvébe préselte le.

Másnap apácska a következő sürgönyt küldötte Nina néninek, aki a házat vezette, míg Esztike szülei távol voltak:

»A műtét sikerült, anyuska keze meg van mentve.«

— A gyüszüvirág mentette meg, a gyüszüvirág!... újjongott Esztike. Oda futott az imakönyvéhez és simogatta, csókolgatta a gyüszüvirág bársonyos kelyhét.

Azóta Esztikét senki sem tudja meggyőzni arról, hogy nem a gyüszüvirág okozta a műtét sikerét. Konokul azt hajtogatja:

— A harmat-áztatta, napsugár-csókolta gyüszüvirág mentette meg az én anyuskám kezét.

És ebben az édes babonában hisz maiglan.

A MEGZAVART PIHENÉS.

ÉG TALÁN ma is a híres Krotvai Mátyás, a legfurfangosabb szür-szabó. Bizony már nagyon öreg ember lehet, hisz' azidő olyan ravasz, hogy még a legfurfangosabb embereken is kifog. Pedig furfangosabb embert igazán alig lehet képzelni Krotvai Mátyásnál.

Elmondom, hogyan keletkezett az ő furfangosságának a híre.

Régen, régen, a mult század közepén, mikor az orosz hadsereg vonult be hazánkba, egy portyázó kozák-csapat a mi városunkat is fölkereste.

Persze, a kozákok nem jöttek valami barátságos szándékkal, azért mindenki elbujt előlük. Pince, padlás, amely helyek máskor az egerek országa, rettegő emberrel telt meg. Még a legbátrabbnak is vacogott a foga, de sőt még a Krotvai Mátyásé is, amint a pincéje mélyéből hallgatta a kozák lovak patkójának dobogását.

A Krotvai háza éppen a piac közepén volt. Ott ütöttek tábort a kozákok. Egyszer csak hallja Krotvai a pincében, amint a kozákok beszélgetnek oda künn a piacon:

— Huh, be hideg van! Jó volna egy kis tüzet rakni.

— Honnan vegyünk fát? szólt a másik. Az emberek mind elbujtak előlünk.

— Kell is ahhoz fa! mondta a harmadik. Gyujtsuk fel a várost. Lesz akkor olyan tűz, hogy még a pecsenyét is meg lehet sütni mellette.

— Igaz biz' a! kiáltották a kozákok. Gyujtsuk fel a várost!

Erre ijedt meg csak igazán Krotvai odalenn a pince fenekén. Hisz' akkor mind benn égnek a házakban.

A nagy ijedtségben Krotvai kimászott a pincéből.

Hej, mindjárt megfogta három kozák. Vitték nagy diadallal a kapitányuk elé.

— Ki vagy? kérdezte a marcona kozákapitány.

Krotvai úgy remegett, mint a nyárfalevél, pedig a legjobb szüre volt rajta, amit valaha varrt, mert amint mondtam, Krotvai uram szürszabó volt.

— Ki vagy? ismételte a mérges kapitány. Mindjárt nyársra huzatlak, ha nem felelsz!

— Én csak egy szegény szürszabó vagyok, felelte Krotvai.

— Ugy? Nohát azért van olyan jó szür a nyakadban. Az én katonáim meg majd megfagynak a hidegtől. Vegyétek le róla a szürt!

A trombitás mindjárt lekapta a szürt Krotvairól és magára vette.

— Jaj de jó meleg! kiáltotta és beleburkolódzott a fekete szürbe.

— Majd mindjárt melegünk lesz nekünk is! szólt a kapitány. Gyujtsátok fel a várost!

— Ne gyujtsátok fel a várost! kérte Krotvai a kozákok kapitányát. Mind oda égnek az emberek.

— De bizony felgyujtjuk mi, mert nagyon fázunk! kiáltották a kozákok.

— Adok én mindegyőtöknek jó meleg szürt, csak ne gyujtsátok fel a házat.

— Ez már beszéd! kiáltotta a kapitány. A tűz kialszik, de a szür megmarad. Elő a szürökkel, ember!

Krotvai Mátyás nagy sóhajtással ment fel a háza padlására. Volt ott annyi szür

készen, hogy egy egész ezredet föl lehetett volna öltöztetni.

A kozákok örömrivalgással fogadták a szűröket. Bele bujtak és már nem fáztak többet. Most már senkinek se jutott eszébe a várost felgyújtani s békén elvonultak.

Krotvai pedig megzörgette a pincék ajtajait.

— Gyertek elő! Ne féljete most már. Megmentettem a várost.

Krotvai egész életében nevezetes ember lett erre.

Gyula bácsi.

HULLÓ CSILLAGOK.

HÉS MEGTEREMTÉ az Isten az egész világot és elhelyezé a napot, a holdat, a csillagokat a menny boltján. A napot, hogy világítson nappal, éjjeli világosságnak a holdat és a tündöklő csillagokat.

És járták ők csendesen minden-napi, minden-éjji utjokat Keletről Nyugatra, Nyugatról Keletre.

De megunta feladatát, egyenletes utját az apró csillagok egy része.

— Örökösen csak így pislogjunk mi itt a fénylő hold körül? Örökké csak egy utat járunk körbe, lassan, vissza térve minden éjjel arra a helyre, amelyből indultunk? Ki lát bennünket a százezer testvér közt? Ki ismer bennünket, a hold és a nagy csillagok szerény kísérő szolgálát?

Oh csak egyszer engedj minket, teremő Istenünk, átszelni a végtelen légűrt tün-

döklő fényvel! Csak egyszer bocsáss minket, hogy repülhessünk e végtelenségben szabadon, szabadon!

S az Úr mondá: »Ám legyen! Szabad az utatok, szabad a járások, de szabad röpteteknek vége.«

Megszéppentek a csillagocskák; egy időre belenyugodtak sorsukba, szerény tisztükbe; de aztán újból kikívánczoltak társaik sorából, hogy őket is bámulják; kikívánczoltak a szabad, a végtelen messzeségbe.

És az Isten leoldotta láncáikat. Felzabadultak. S im kiléptek a körükből. Fényük megkétszereződött, s szédítő sebességgel szeltek át a csillagok utját.

Az emberek mind nézték és bámulták őket.

Mint a villám, káprázatos fényvel cikázta át a szálló csillagok a légűrön, és ragyogó fényességü volt az utjuk.

De e fényes röptük... csak egy pillanat!

Szabadok voltak, tündököltek, ragyogóban mint a legnagyobb csillag — de aztán hulltak, hulltak s szétmálltak az örök sötétségben.

Társaik pedig fenn az égbolton csendesen folytatták körüket; szerény fényük örökös és utjuk nem ér véget.

Thirring Gusztávné.

ISKOLAI TRÉFÁK.

— Közlik *Unqár testvérek.* —

A nyelvtanból.

Tanító. — Hát Harmos Pista, mondj néhány ikes igét.

Harmos Pista. — Eszik, iszik, alszik.

T. — No még egykettőt!

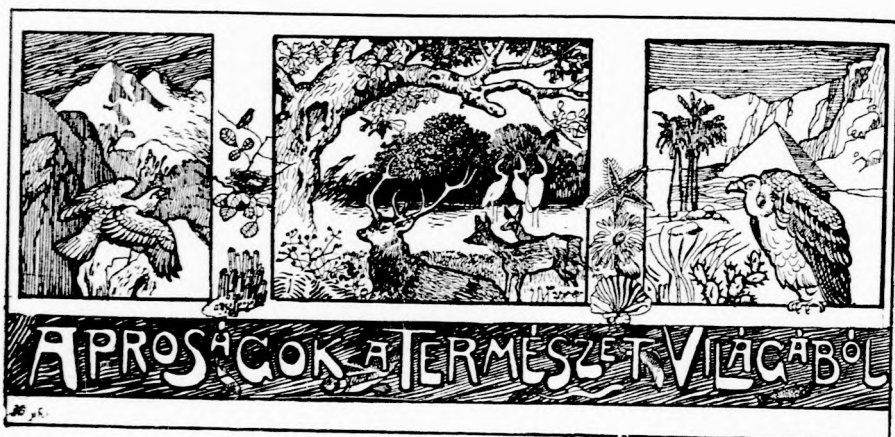
H. P. — Ladik, gyik, kuvik.

*

Német nyelv.

Tanító. — Ide figyeljete! Ló: *das Pferd.* Vas: *das Eisen.* (Másnap.) No fiuk ki tudja ezt a magyar szót *lovas ember.* németre fordítani?

Hübele Balázs. — Én, tanító ur: *Pferdeisenmann.*

A medve Északon. Szibériában a medve pompásan él, sehol sem hiányzik, valamerre a cirbolya-fenyő csak terem, melynek magvait nagyon szereti. Vadászata azonban még sem könnyű; mert se hajtó-vadászattal, se kelepcékkel nem lehet őt megejteni; legfeljebb a véletlenül utba kerülővel lehet összetűzni. Mikor télen barlangjába vonulva, álomba merül, akkor szokták őt rendszeren fölkiutatni. A felkiutatás maga a szegényebb vadászok jövedelme, akik a megtalált alvó medvét a gazdagabbnak jó pénzért megmutatják. Ők azután kiüzik s elejtik az értékes állatot, melynek a bundája drága, a husa jó pecsénye, a medve-sonka meg éppen csemege — ha valami jobb nincs. A barlangban alvó medvét, ha meg akarják löni, föl kell ébreszteni és a barlangból kitudszkolni. Ez nem megy ám olyan könnyen. Az ütleg nem használ; dörmög, ordít, kiabál, kapkod a dorong után, de nem mozdul a helyéből. Hathatósabb eszközhöz kell folyamodni: tüzes piszka-fákkal kezdik szurkálni. Ha ez sem használ, égő rakétákat bocsátanak barlangjába. Ennek aztán szörnyű hatása van. Esze-veszetteen ordítva rohan ki a barlangjából — a biztos halálba. Szokták őt dárdával s két-pengéjű késsel is elejteni. Ez utóbbi különösen az osztyákok kedvelt fegyvere. Az osztyák eme biztosan forgatott fegyverével kimegy az erdőre és a cirbolya-fenyők között kutyákkal vagy hajtókkal zavarja ki rejtékéből a medvét. A felbőszített medve, megpillantván az embert, két lábra állva közeledik felé, hogy megölelje. Az osztyák a két-pengéjű kés közepén levő markolatát jobb kezében tartva, bevárja a támadást és mikor a medve egészen hozzá jön, a bundával, rongyokkal jól páncélozott bal-

karját a medve orra elébe vágja. A dühös állat neki kap, bele harap — eredmény nélkül. Abban a pillanatban megvillan azonban a kés, az osztyák egy kanyarítással a medve torka alá csapja és az egyik pengével felhasítja a medve érezve a szurást, lefelé kap és a másik pengét belenyomja a saját szívébe. Morsova faluban, az Uralban volt egy hős lány, aki harminc medvét ejtett el ilyen módon.

*

A szelid vadállatok. Nagyon rossz hírét költötték a vadállatoknak s szeltében el van terjedve a hit, hogy az ember élete, ha vadállattal találkozik, okvetlenül veszedelemben forog. Ez a föltevés téves, legalább azoknak a vadászoknak a jelentése szerint, akik Afrikában vagy Indiában elefántra, tigrisre, oroszlánra stb. vadászgattak. Ezek a vadászok azt állítják, hogy a vadállat, midőn emberrel találkozik, egyáltalán nem mutat harci kedvet, sőt a legtöbb esetben gyáván viselkedik. Egy amerikai lapban most Wells természetvizsgáló ír arról, hogy mit tapasztalt ő, mikor vadállatokkal találkozott. A farkas nagyon ritkán támadja meg az embert s ha megtámadja is, csak kiéhezett állapotában, vagy akkor teszi, ha kölykeit veszélyben látja. A legtöbb esetben a farkas gyáva és azonnal elmenekül, akkor is, ha csak egy fiúcskával találkozik. Koloradóban egy kis leány teljesen felnőtt farkassal találkozott, amely nyugodtan megállt. A gyermek rákiáltott a farkasra, hogy megfutamodásra kényszerítse és amikor ez nem használt, kövel is megdobta, mire a farkas rárohant a leánykára és megmarta. Ebben az esetben azonban a farkas védekezett; a kutya is csak úgy tett volna. A medvéről

A dühös
eredmény
megvillan
gy kanya-
pja és az
lve érezve
ük pengét
sova falu-
lány, aki
nódon.

rossz hírét
ltében el
ber élete,
nül vesze-
s, legalább
se szerint,
elefántra,
tak. Ezek
vadállat,
egyáltalán
legtöbb
amerikai
szgáló ir
ikor vad-
nagyon
na megtá-
ban, vagy
ben látja.
gyáva és
csak egy
a egy kis
dálkozott,
ermek rá
amodásra
használt,
rárohant
az eset-
ezett; a
medvéről

szóló rém-históriák is csak rágalmazáson alapulnak. A medve rendszerint nem támad és ha valami kunyhó körül settenkedik, csak étel-maradékok után kutat, de nem az a célja, hogy emberhust egyen. Még gyávább a puma. Egyszer egy puma éjjel egy utazó hátára ugrott, de azonnal elmenekült, mikor ez fölkiáltott. Csak ha kölykeit támadják meg, vadul meg minden állat. Még a csörgő-kigyó is békés természetű és csak akkor támad az emberre és mar, ha ingerlik.

*

A vidra. A vidra is szereti a maga kicsinyeit; azt is hőssé teszi a nagy érzés, amelyet a teremő meg nem tagadott az ő állati lelkétől sem. Egy karintiai vadász beszél róla egy kis történetet. Vadkacsára vadászván, közvetlen a tópartja mellett, úgy sebzett szárnyon egy fiatal kacsát, hogy az nagy félkört írva a levegőben, a tó közepe táján bukott a vízbe. Onnan aztán sebes uszással igyekezett a nádasba. A vadász kutyája ezt látva rögtön a vízben termett és hamarosan eltűnt a kacsá után a nádasban. Pár perc múlva a nád egy helyen újból szétnyílt s azon az eb jött elő, szájában valami sötét tárggyal. Egyszerre csak az eb mögött a víz-színen egy vidra tünt föl, vad igyekezettel üldözvén az ebet. A vadász nagy érdeklődéssel figyelt. Egyszerre csak látja, hogy mikor már a vidra az eb farkát majdnem elérte, hirtelen a víz alá merül s úgy támadja az ebet a víz alatt. Csak most vette észre a vadász, hogy a kutya szájában nem a vadkacsa van, hanem egy vidra. Ámbár az ebet a vidra a víz alatt folyton mardosta, az nem eresztette el a zsákmányát, hanem kiúszott vele a partra, hova a feldühödött vidra is követte, amelyet aztán a vadász lepuffantott. A dolog úgy történt, hogy amint az eb a kacsá után keresgélt, a vidra fészkeire bukkant s ott fölkapván egy vidra fiókát, azzal odébb állott, mire a nyilván közelben lévő vidra-anya utána iramodott. Az ebet a vidra véresre mardosta.

*

Csodás őzbakot lőtt egy vadász a pacatói erdőségben, melynek agancsa a homloka közepéből nőtt ki, egy agancs-rózsából. Nem is egy, de négyágas agancsa van, még pedig igen szépen kifejlődve. Az ilyen egy rózsából kinőtt agancs a legnagyobb ritkaságok közé tartozik.

FEJTÖRŐ.

Kép-rejtvény.

Tréfás kérdés.

Mi különbség van egy összeggyűrt papiros-tízkoronás és egy fényes korona között?

Betű-rejtvények.

Szerkesztették Ungár Erzsike és Sándor.

I.

K	él	él	él
	él	él	

II.

X	zet	S
---	-----	---

Rejtett név.

Szerkesztette Schnierer Anna.

Első szótágom férfi-név; a második fürdő-edény; a harmadik egy derek házi állatunk hangja. Az egész női név.

A megfejtők között, a kihuzott nevek sor-rendjében: 3 korona-, 5 korona- és 8 korona-áru könyvet sorsolunk ki jutalom-díjúl.

A »KIS LAP« LXV. köt. 19-dik számában közölt rejtvények megfejtése a következő:

B	I	R	O
I	D	I	L
R	I	G	Ó
Ó	L	O	M

Kocka-rejtvény:

Betű-rejtvény: A hálátláság a legfeketebb bűn.
Négyszög-rejtvény: Kossuth Lajos.
Oszlop-rejtvény: Budapest.

Megfejtők: Lukovits Lucika, Strasser Pál, Nemes István, Makray László, Halmi iskola nevében Báber Antal, Báber Ferenc és Tóth Mihály, Medvezky Margitka és Sándorka, Várallyay Ella és Sanyi, Blau Rózsika, Friedmann Jenő, Sturm Irén, Weiser Arthur, Ungár Erzsike és Sándor, Wittmann Erzsé, Bernáth Lajos, Erdődy Laci, Farczady Irénke, Kaló Andorka, Heim Árpád, Szemző István, Hoffmann Valéria, Benyovszky Béla és Pista, Mérey Dalma, Wagner Eliza és Jenő, Fülep Erzsike és Olga, Csics Rózsika, Anczika és Demjanovich Edith, Szabó Gyula, Keczer Ilona, Rakovszky Menyhért, Nagy Imre, Wolf Juliska, Fürst Sárka és Magda, ifj. Bónyi Adorján, Boczkó Béla, Könyöki Matild és Józsi, Herzfeld Jolánka, Tónika és Gusztó, Paulik Irike, Milutinovits Corinna és Janka, Schwarz Emmy, Geréb Andor, Könyöki Izolda, Ilona és József, Vihely György, Goldstein Anna és Ernuska, Thyll Laci, Breuer Lajos, Stengl Gizella, Réthy György, Beke Berté, Gyula és Zoltán, Mándy Tibor, Geszner Olga, Tischler Mici és Lajos, Feilitzsch Cécile, Rosenfeld Vilma, Matskási Magda, Balassa Béla.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén: 3 korona áru könyvet nyert *Stengl Gizella, Békés-Csaba*; — 5 korona áru könyvet *Mándy Tibor, Nyitra*; — és 8 korona áru könyvet *Feilitzsch Cécile, Nyíregyháza*, kiknek az illető könyveket a kiadóhivatal megküldi.

A »KIS LAP« LXV. köt. 18-ik számában közölt rejtvények megfejtését beküldték még: Csizsár Zoltán, Weiser Arthur, b. Eötvös Rózsika, Weisburg Hugó és Misike, Szabó Gyula, Medvezky Margitka és Sándorka, Erdődy László, Herzfeld testvérek, Fürst Sárka és Magda, Künnle Katus, Szigeti Erzsike, Goldstein Anna és Ernuska, Stengl Gizella, Strasser Pál.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Kotsis Gyula. Jóllehet a vegyészet csaknem naponkint fődöz fel mindenféle tenta-folyadékot; azt hiszem, a gubicsnál megfelelőbbet még sem találtak. Azt hiszem, mondom, mert az újabb tenta-gyártás titkaiba nem vagyok bele értve. Ha annyira érdekel, az »Ismeretek tárában« (Athenaeum- vagy Pallas-Lexikon) nyerhetsz felőle bővebb fölvilágosítást. A »másoló-tenta« vegyülettéről szintén lesz ottan szó. — Réthy György. Mentől tovább olvasgatód, reményem, annál inkább megszereted a *Kis Lapot*. Sorocskáidnak megörültem. — Geszner Olga. Talán mire ezt az üzenetet olvasod, az a rekedt torkocska kiengedt. Ugy legyen. — Goldstein Anna. 1. A leveleket megérkezésük rendjében olvasom. Amelyik nem idején érkezik, a sorsolásból kireked ugyan, de a megfejtő neve a pótló közleményben benne foglaltatik. 2. A másikra nézve nyugodt lehetsz. Az eredményről mindnyájan fogtok értesülni. — Erdődy László. Pótló-rejtvényed ügyes, meg is jelen. Látogatásodat igen szívesen fogadom. Ha orvosod szükségesnek vallja ama fájdalom-csillapító szerek rendelését: engem, aki bajodat nem ismerem, e részt ítéletmondás nem illet. — Babics Madeleine. Mind a két rejtvényedet besoroztam. A családi nevedet nem irtad elég világosan. Mert Bobicsnak, Bohusnak is olvashattam volna. Vagy talán e kettő közül helyes az egyik? Vezeték-nevet igen világosan kell, illik is leírni. — Ungár testv. A két anekdotát közlöm. Gondosabban irjatok. — Rakovszky Menyhért. Az egyiket besoroztam. — Balassa Béla. Kecskemétnék az első e-je nem változik ö-vé. Tehát nem Köcskemét, hanem Kecskemét, mint ezt a nép ajkáról is hallhatod s amint Petőfi verseiben is olvastad. — Ifj. Bónyi Andor. Épp a múltkor üzentem, hogy nem szeretem azokat az örökös fosztásokból s csonkításokból épített rejtvényeket, melyek inkább a türelmet, mint az elme-élt teszik próbára. A te közleményeid is végig szabatosan ugyan, de ilyen kirángatott szótagok maradékaiból állanak, minél fogva csak egyet sorozhattam be. — Künnle Katus. Sok ügyességgel fogtál hozzá, de itt-ott bizony még hiányokat mutat. Az a hamis állat p. o. nem roka, hanem róka, s ezzel beföllegzett az egész rejtvénynek. Meg aztán ki is kell meríteni az ilyen nevet vagy címet. Pedig mennyit lehetne még abból kicsiholni! Ott a *tölő, kottló, ló, tok, török, kör, örök* s még egy halom. — Rothausser György. Irói ügyességed azóta is nevedekett, hogy egy művecskéddel fölkerested a »Kis Lap«-ot. De annak a történetnek, melyet ezúttal küldtél be nekem, két baja van. Az egyik az, hogy az az István gyerek irigy és önző, végül pedig áruló, anélkül, hogy elvonné méltó jutalmát. A másik baj meg az, hogy, hallgatagon bár, a *hamisító* részére akarod lefoglalni az olvasó rokonérzetét. Ennél fogva nem közölhetem; de nem csalódom tán, ha azt jóslom, hogy a benned forrásban levő must a szokottnál korábban fog tiszta borra szűrődni. Még egyet: jövőre hagyj szélét a papirosnak, hogy netalán szükségessé válható javításokat kényelmesen ejthessek meg, ami a te sürű, apró írásodban szinte lehetetlen. Ha nagy is a drágaság, de már papiros dolgában igazán olcsó világot élünk. — Több levélről a jövő számban.

Társ-szerkesztő ROBOZ ANDOR.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut, 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulat Budapestben.